

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců JUDr. Pavla Kumprechta a JUDr. Marcely Sedmíkové ve věci žalobce **P. F. Z.**, proti žalované **Vězeňské službě České republiky, Věznici Valdice**, nám Míru 55, 507 11 Valdice, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 4. 2011, jímž byl žalobci uložen kázeňský trest umístění do uzavřeného oddělení na 24 dní, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení, t a k t o :

- I. Žalobci se přiznává osvobození od soudních poplatků.
- II. Návrh žalobce, aby mu byl ustanoven zástupce, se zamítá.
- III. Žaloba se z a m í t á.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou ze dne 20. 5. 2011, doručenou nadepsanému krajskému soudu dne 5. 12. 2013 prostřednictvím Městského soudu v Praze, domáhal přezkoumání rozhodnutí o kázeňském trestu, kterým mu byl uložen podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVTOS“). Kázeňský trest mu byl uložen rozhodnutím ze dne 13. 4. 2011 a spočíval v umístění žalobce do uzavřeného oddělení na 24 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení. Stížnost žalobce proti tomuto rozhodnutí zamítl K. K. rozhodnutím, s nímž byl žalobce seznámen dne 18. 4. 2011. Žalobce má

rozhodnutí o stížnosti za nezákonné, proto je napadl včas podanou žalobou, kterou odůvodnil následujícím způsobem.

I. Obsah žaloby

Žalobce brojil proti kázeňskému trestu umístění do uzavřeného oddělení na 24 dní, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení, jenž mu byl uložen dne 13. 4. 2011 za údajné urážení zaměstnance vězeňské služby. Skutkový stav daného případu popsal následovně:

„Dne 30. 3. 2011 jsem byl zavolán k převzetí balíku z Armády spásy. Vychovatel S. mi přikázal podepsat bílko kolonku v kartě. Já jsem ho požádal, aby záznam nejdříve vyplnil. Řekl mi, že mi balík vydá později, hodil jej na zem a dvakrát do něj kopl. Druhý vychovatel K., který byl přítomen v kanceláři, provokoval S., aby mi balík poslal zpět, což se později také stalo. Vrátil jsem se zpátky na celu z balíku a o několik hodin později mi přinesl dozorce kázeňský list.“

Žalobce namítal, že z rozhodnutí o uložení kázeňského trestu není jasné, co vlastně porušil, ani jak to bylo prokázáno, respektive, že rozhodnutí neobsahuje předepsané náležitosti. Vzhledem k tomu je měl za nezákonné a z těchto důvodů je navrhoval zrušit. Zároveň se žalobou žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta.

II. Vyjádření žalované k žalobě

Žalovaná se vyjádřila k žalobě v podání ze dne 26. 9. 2011, přičemž v něm zopakovala obsah rozhodnutí o kázeňském trestu, obsah rozhodnutí o stížnosti proti němu a obsah záznamu o kázeňském přestupku žalobce. Dále uvedla, že její pracovníci při řešení přestupku žalobce dodrželi všechny zákonné i podzákonné normy (ZVTOS, vyhlášku č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu, v platném znění – dále jen „ŘVTOS“ a nařízení generálního ředitele VS ČR č. 16/2010, kterým se stanoví podrobnosti a postup zaměstnanců Vězeňské služby ČR při uplatňování kázeňské pravomoci nad odsouzenými a obviněnými). Ke stížnosti žalobce proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu vzal odvolací orgán v potaz žalobcovo vyjádření, posoudil celkový stav věci, přičemž neshledal žádné pochybení trestajícího. Dle žalované vystupuje v kázeňském řízení významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznici v reálném čase. Proto na rozhodnutí o kázeňských trestech nelze klást nároky srovnatelné s rozhodnutími správních orgánů. Napadené rozhodnutí o uložení kázeňského trestu obsahuje dostatečně přesnou specifikaci rozhodujícího orgánu i odsouzeného, výrokovou část, popis skutku, závěr o porušení konkrétní právní normy vymezeným skutkem a poučení o opravném prostředku, datum a podpis. Je z něho dostatečně seznatelné kdo, kdy, proč a jakým způsobem rozhodl.

Vzhledem k tomu navrhovala žalobu zamítnout.

III. Jednání krajského soudu

Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy první a druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "s. ř. s."). Učinil tak bez nařízení jednání dle § 51 odst. 1 s. ř. s., když k takovému postupu udělili oba účastníci řízení souhlas, žalovaná výslovně, žalobce postupem dle § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s., o čemž byl ve výzvě předsedy senátu řádně poučen. Dospěl přitom k následujícím zjištěním a právním závěrům.

IV.

Skutkové a právní závěry krajského soudu

Krajský soud nejdříve jako soud věcně a místně příslušný rozhodoval o žádosti žalobce o přiznání osvobození od placení soudních poplatků. Tu žalobce doložil v souběžně probíhajícím přezkumném řízení vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 30A 5/2012 vyplněným "Prohlášením o osobních, majetkových a výdělkových poměrech", podepsaným dne 19. 2. 2012. Z něho vyplývá, že žalobce je nemajetný, bez příjmu a jeho dluhy převyšují částku 400.000,--Kč. Tyto skutečnosti potvrdila rovněž žalovaná ve svém vyjádření k žalobě s tím, že žalobce nedisponuje se žádnými finančními prostředky, s výjimkou sociálního kapesného ve výši 100,--Kč. Na základě toho, s přihlédnutím k osobním předpokladům a majetkovým poměrům žalobce, dospěl krajský soud k závěru, že jsou v jeho případě splněny zákonné podmínky pro osvobození od soudních poplatků, a proto návrhu žalobce vyhověl (viz výrok I. tohoto rozsudku).

Spolu se žádostí o osvobození od soudních poplatků žalobce zároveň žádal o ustanovení zástupce – advokáta. Této žádosti krajský soud nevyhověl v kontextu usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 10. 2011, č.j. 7A 118/2011-13, které nabylo právní moci dne 25. 10. 2011 (viz výrok II. tohoto rozsudku).

K rozsahu právní úpravy, dopadající na daný případ, pak třeba předeslat, že postupy orgánů Vězeňské správy při uplatňování kázeňské pravomoci byly v době jeho rozhodování upraveny nejen výše uvedenými obecně závaznými právními předpisy (ZVTOS, ŘVTOS), ale též nařízením generálního ředitele VS ČR č. 16/2010, kterým se stanovily podrobnosti a postup zaměstnanců Vězeňské služby ČR při uplatňování kázeňské pravomoci nad odsouzenými a obviněnými.

K věci samé krajský soud konstatuje, že žalobci byl uložen rozhodnutím vydaným v prvním stupni dne 13. 4. 2011 P. S. dle § 46 odst. 3 písm. f) ZVTOS kázeňský trest umístění do uzavřeného oddělení na 24 dní, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení. V tomto rozhodnutí o uložení daného kázeňského trestu jsou skutek žalobce a uložení kázeňského trestu popsány a odůvodněny (dále uveden celý obsah rozhodnutí) takto:

„Dle záznamu o kázeňském přestupku dne 30. 3. 2011 v 10.15 hod. v ubytovně D v kanceláři vychovatele p. S. reagoval při výdeji balíku slovy: „Strčte si ten balík do prdele, takovému kokotovi nic podepisovat nebudu“ a poté, co byl vykázán z kanceláře, pokračoval v hrubém verbálním projevu vůči vychovateli p. S. Celému jednání byl přítomen dozorce K. a vychovatel L. S.

Odsouzený Z. se tímto nepovoleným jednáním dopustil hrubého porušení ustanovení § 28 odst. 1 ZVTOS č. 169/99., kdy hrubě urážel zaměstnance vězeňské služby, čímž porušil zásady slušného chování ve vztahu s osobami, s kterými přichází do styku.

Odsouzený hrubě porušil ustanovení § 28 odst. 1 ZVTOS č. 169/99 Sb., kdy při výdeji balíku se choval nevhodně k vychovateli, verbálně jej urážel, čímž porušil zásady slušného chování ve vztahu s osobami, s kterými přichází do styku. Vina byla dostatečně prokázána svědecky. odsouzený se opakovaně dopouští kázeňských přestupků, výše trestu je úměrná spáchanému kázeňskému přestupku.“

Proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podal žalobce na předepsaném tiskopisu dne 13. 4. 2011 stížnost následujícího znění:

„Proti rozhodnutí o uložení KT podávám stížnost, neboť je lživé a vymyšlené. požadují náhradu za ukradený balík. Chci kopii rozhodnutí o ul. KT, stejně jako kopii rozhodnutí o stížnosti.“

O stížnosti rozhodl K. K. v žalovaném rozhodnutí následujícím způsobem:

„Stížnost dle § 60 odst. 2 písm. b) ŘVT jako nedůvodnou zamítám, neboť spáchání kázeňského přestupku odsouzeným a jeho zavinění je dostatečně prokázáno vlastním zjištěním navrhovatele a svědeckou výpovědí přítomného vychovatele. Odsouzený svým vyjádřením nevnesl do věci nové skutečnosti. Uložený kázeňský trest je úměrný závažnosti spáchaného přestupku a je v souladu s účelem výkonu trestu. VOVV nepřekročil svoji kázeňskou pravomoc. U jmenovaného odsouzeného se již delší dobu jedná o často opakované kázeňské přestupky, kdy uložené tresty se mívají účinkem.“

V návaznosti na to se krajský soud seznámil rovněž se „Záznamem o kázeňském trestu odsouzeného“, do něhož vychovatel L. S. vypověděl, že mu žalobce odmítl převzít balík se slovy: „Strčte si ten balík do prdele, nic podepisovat nebudu.“ Na to reagoval žalobce s tím, že: Vychovatel S. mne nutil podepsat bílé kolonky na kartě, což jsem odmítl. Žádal jsem ho, aby vše vyplnil, jak se patří, načež S. začal vyhrožovat, že mi balík nevydá a pošle ho zpátky. Hodil krabici na zem a několikrát do ní kopl. Krev ve mně začala vřít. Zoufalec a ubožák S. (kokot je slabý výraz a nemám ho ve svém slovníku), který není sto zabránit mému soustavnému okrádání spoluvězni a má z toho ještě radost, bude kopat do darů lidí, kteří svou láskou zjevují Boží dobrotu a pomáhají mně, okradenému vězni. Dobytek. Balík chci !!!!!“

Žalobce byl potrestán za kázeňský přestupek spočívající v porušení jedné ze základních povinností odsouzených stanovených v § 28 odst. 1 ZVTOS. Konkrétně povinnosti dodržování zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku. Tato povinnost je relevantní, jak vyplývá z citovaného ustanovení, neboť podle něho je odsouzený ve výkonu trestu povinen dodržovat stanovený pořádek a kázeň, plnit pokyny a příkazy zaměstnanců Vězeňské služby, pracovat, pokud je mu přidělena práce a není uznán dočasně práce neschopným nebo není po dobu výkonu trestu uznán zdravotně nezpůsobilým k výkonu práce, plnit úkoly vyplývající z programu zacházení, šetrně zacházet se svěřenými věcmi, nepoškodovat cizí majetek, **dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku**, a i jinak zachovávat ustanovení vnitřního řádu věznice. Dále je povinen dodržovat opatření a pokyny podle zvláštních právních předpisů k zajišťování bezpečnosti a

ochrany zdraví při práci a požární ochrany. Dlužno přitom poznamenat, že odsouzený má podle odstavce druhého citovaného ustanovení ještě celou řadu dalších povinností. Všechny tyto povinnosti nedopadají na odsouzené náhodou, nýbrž právě proto, že jsou odsouzenými ve výkonu trestu odnětí svobody, a právě proto jsou také povinni podrobit se omezením některých svých práv zákonem stanoveným způsobem. Jinými slovy lze také říci, že co je dovoleno v běžném občanském životě, je nepřijatelné ve výkonu trestu odnětí svobody, neboť jinak by nebyl ve věznicích pořádek a kázeň, což je základní předpoklad řádného výkonu vězennství. Je proto zcela samozřejmé, že nelze připustit konfrontační chování odsouzených vězňů vůči personálu věznice, k jakému došlo ze strany žalobce vůči vychovateli L. S. Krajský soud přitom nemá sebemenších pochyb o tom, že se žalobce vůči jmenovanému choval hrubě urážlivým a neurvalým způsobem, jak je zřejmé nejen z výpovědi jmenovaného vychovatele, ale i z vyjádření samotného žalobce v záznamu o kázeňském přestupku odsouzeného. V něm totiž žalobce ve svých nevybíravých slovních útocích proti vychovateli L. S. nadále pokračoval, netřeba jeho slova opakovat (viz výše).

Z uvedeného proto nelze dojít k jinému závěru, než tomu, že žalobce svým chováním porušil ustanovení § 28 odst. 1 ZVTOS. Neopravňovalo by jej k tomu ani žalobcem tvrzené, ale nijak prokázané, chování vychovatele při předávání balíku. V tom případě by totiž mohl žalobce řešit danou věc individuální stížností na jeho chování.

Ustanovení § 46 ZVTOS ve znění platném k datu vydání žalovaného rozhodnutí upravovalo ve svých čtyřech odstavcích kázeňské tresty takto:

„(1) Kázeňským přestupkem je zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu.

(2) Za kázeňský přestupek lze odsouzenému uložit kázeňský trest. Kázeňský trest se neuloží, jestliže samotným projednáním kázeňského přestupku s odsouzeným lze dosáhnout sledovaného účelu.

(3) Kázeňskými tresty jsou:

- a) důtka,
- b) snížení kapesného nejvýše o jednu třetinu až na dobu 3 kalendářních měsíců,
- c) zákaz přijetí jednoho balíčku v kalendářním roce,
- d) pokuta až do výše 1 000 Kč,
- e) propadnutí věci,
- f) umístění do uzavřeného oddělení až na 28 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení,
- g) celodenní umístění do uzavřeného oddělení až na 20 dnů,
- h) umístění do samovazby až na 20 dnů,
- i) odnětí výhod vyplývajících z předchozí kázeňské odměny.

(4) Výkon kázeňských trestů uvedených v odstavci 3 písm. f) a g) lze uložit též podmíněně se zkušební dobou až na 6 měsíců. Zkušební doba počíná běžet právní mocí rozhodnutí o kázeňském přestupku. Nespáchá-li odsouzený během zkušební doby jiný kázeňský přestupek, kázeňský trest se zahradí. V opačném případě odsouzený kázeňský trest vykoná; tím není dotčena jeho odpovědnost za kázeňský přestupek spáchaný ve zkušební době.“

Postup při ukládání kázeňských trestů stanoví ZVTOS ve třech odstavcích ustanovení § 47 takto:

„(1) Kázeňský trest lze uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného. Před uložením kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se k věci vyjádřil.

(2) Uložený kázeňský trest musí být úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a musí být v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu. Za kázeňský přestupek lze uložit jen jeden kázeňský trest. Trest propadnutí věci lze uložit i vedle jiného kázeňského trestu.

(3) Kázeňský trest nelze uložit, jestliže od spáchání kázeňského přestupku uplynula doba jednoho roku.“

Na základě uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že se žalobce daného kázeňského přestupku dopustil, neboť vina žalobce byla náležitě objasněna a výše trestu odpovídá nejen příslušnému zákonnému ustanovení, ale především míře nebezpečnosti daného chování vůči veřejnému zájmu, jenž žalobce porušil. Dlužno přitom dodat, že rozsah přezkumu žalobou napadeného správního rozhodnutí je ve správním soudnictví dán zejména žalobními body, jimiž žalobce konkretizuje svá tvrzení ve vztahu k namítanému porušení zákona. Ta přitom nestačí jen tvrdit, nýbrž je třeba je též doložit. Návrhy na důkazy, uvedené v žalobě, však nemohly na výše uvedených závěrech nic změnit. Přezkoumávaná rozhodnutí orgánů Vězeňské správy jsou sice stručná, nicméně přezkoumatelná, když obě dohromady tvoří jeden celek.

S ohledem na to krajský soud žalobu ve výroku III. tohoto rozsudku jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

V. Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Dle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měla úspěch žalovaná, krajský soud však ze soudního spisu nezjistil, že by jinéjaké další náklady řízení vznikly (viz IV. výrok tohoto rozsudku).

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 16. února 2015

JUDr. Jan Rutsch, v.r.
předseda senátu